

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak.
 Egy évre: Negyedévre . . . . . 3 korona.
 Három évre . . . . . 12 " "
 Félévre: Negyedévre . . . . . 5 " "
 Három évre . . . . . 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
G á s z l ó J ó z s e f.

== Egyeszeszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Szóharc és parlamenti munka.

— nov. 26.

Annyi alkotmányos érzeke nálunk mindenkinek van, hogy élénk érdeklődéssel kíséri, ha a parlamenti harcban a pengéket keresztetik és az összetűzéseknél a szellemszikrák sziporkáznak. Valóságos népnünep az, mikor jelentőséges parlamentáriusok mint modern lovagok a küzdőtérre lépnek, a tudás, tapasztalat, hazaszeretet és ékesszólás minden fegyverével védik nézeteiket s végül győz a jobb ügy.

De miként nincs mindennap vásár- vagy ünnepnap, ugy ninesenek ilyen felemelő, a parlamentárizmust ékesítő szónoki bajvívások sem mindennap.

Szürkén, szomoruan, nem ritkán igen unalmasan folyik a tanácskozás és ilyenkor még a Ház tagjai is menekülnek, ki a folyosóra, ki az étterembe, ki meg az olva-

sóba. De sokkal bosszantóbb, ha végtelenül ömlenek a beszédáradatok, ha minden kis patakocska a völgybe önti felduzzadt vizecskéjét s többé senki sem tudja, mint kelljen levezetni a felgyülemlt vizeket.

Ilyenkor a közönség elkezd okoskodni; kiszámítja, mibe kerülnek az egyes beszédek, költségek és a viták értéke közt felállítja a mérleget és ez sem a szónokok, sem a parlament és sajna! még a parlamentárizmus érdekében sem kedvező.

Ilyen időkben legjobb a Ház plénumából a bizottságokba menekülni, mert a tulajdonképpen való parlamenti munkát itt végzik és a társaság is többnyire válogatottabb szokott lenni. Ott a szellemben gyöngék is érzik elégtelen voltukat, ha véletlenül odajutottak, hamar észreveszik, hogy üres pathosuk számára nincs visszhang és szép lassan

hozzászoknak a hallgatáshoz, ha nincs mondani valójuk.

A jelen pillanatban ólomszürke felhők takarják el az eget a képviselőházban. Ömlik az eső, mintha vízbe akarná fojtani a földet, közben-közben mennydörög és cikkázó villámok teszik kellemetlenebbé az ott való tartózkodást és a titánok, az igazi parlamenti nagyságok hiában fáradnak, hogy szebb időt csináljanak, esik tovább, szünet nélkül, a kis patakok kergetik lefelé sárga hullámaikat, egyik nap úgy, mint a másikon, mintha örökké így akarna lenni.

Hagyjuk az *indemnity* vitát, hiszen amit ott mondtak és még mondani fognak, ugyis hallanunk kell majd még a budget-vitában is és ha valaki ezt véletlenül elmulasztja, ne busuljon, mert kárpótolhatja magát az appropriációs vitában, mikor ujfent felmelegítik a káposztát és a t. c. közönségnek feltálatják.

Az őszi szél.

A Szabadság számára írta: Lengyel Laura.

Bán Sándorné a városligeten keresztül ment hazafelé. Leányát volt meglátogatni kúnt, a nevelő intézetben. Ezek a látogatások minden héten meghozták a maguk kis szenzációit. Livia sirással fogadta és könnyek közt bocsátotta el. Am a két zokogó rohamot a legvidámab, leg- élénkebb csicsérgés töltötte be. Bánné mindig azzal a megnyugtató érzéssel tért haza, hogy Livia még gyermek és így boldog.

Most is leányára gondolt!

— Erdekes, hiszen a tizenhetedik évében van már . . . Sohasem szerettem az intézeti nevelést, de most már nem az intézet, hogy beadtam a leányomat. Ott kúnt, én nálam, a mi világunkban biztosan találkozott volna már valaki, a ki megzavarja szívét és képzeletét. Szegény megboldogult édesapja is így akarta . . . De meg most mit is csinálnék vele otthon? Minden héten elhatároztam, hogy szólók neki és nem bírom . . . valami szégyenlőség visszatart. Pedig meg kell

tudnia és mennyire fájna neki, ha idegentől hallaná meg! . . .

— Hátha levélben írnam meg neki?

— Nem, nem, az irás olyan borzasztóan hideg. A fekete, csuf betűk rámedtek érzéketlenül, részvétlenül és nem magyaráznak meg semmit abból a fájdalmas szeretetből, mely a sorok között lüktet. Nem, élőszóval fogok beszélni, hogyha összeszorítja a szívét a keserűség, odaborullhasson valamra és csókjaimmal szárítsam föl könnyét.

Az uton egy férfi jött vele szemben. Bánnának piros lett az arca, mint egy fiatal leánynak, kit a véletlen titkos szerelmesével hoz össze.

Voltaképpen oly regényes, olyan tiszta és bolondos volt ez a viszony, minő csak az első szerelem szokott lenni. Régi gyermekkori szerelem kötötte a férfihoz. Kitélt aztán később elválasztotta az élet. Férfjhez ment, jó, hü és gyengéd feleség lett belőle. De lelke mélyén ott volt ama át nem élt gyermekkori szerelem és mivel tizennyolc éves házasságában is naiv, tapasztalatlan és romantikus lelkű maradt úgy érezte, hogy a sors kárpótlással tartozik neki, Mikor özvegyisége első évében

Csermák Pál meglátogatta, ugy fogadta mint kedves, régi szerelmest, nem gondolt sem az eltűnt időre, sem a visszahozhatatlan ifjúságra.

Igaz, hogy Csermák még mindig deli férfiú volt, s Bánnéról, ha barátnői nincsenek, senkisémondta volna, hogy harminchat éves. Nagyon jólelkű, nagyon nyugodt temperamentumu, egészséges gondolkozású nő volt s az ilyennek egész ötven éves korukig szépek és fiatalok tudnak maradni.

— Jó napot, barátom — mondta az asszony. S míg a férfi keztyűs kis kezét kezében tartotta, hamvas arcőbre telefutott vérrel. Zavarában nevetni kezdett, mint egy kis iskolásleány.

— Litvániánál volt? — kérdezte a férfi, gyönyörködve nézve az asszony piros arcát.

Igen.

Csermák hangja komolyabbra vált. Es megmondta neki?

Az asszony lesütötte a szemét:

— Nem . . . Még nem bírtam . . .

— De Agnes! . . .

— De haragudjék Pál . . . Igazán nem tehetek róla . . . talán legközelebb.

Orosházi házikenyér sütőde. Sütőde: Piacz utca 79.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy sütődénket megnagyobbítva még több kemenczét állituuk fel, a melyek jövő hét végén elkészülnek, a mikor a házhoz hordást is megkezdjük.

Fő elárusítás: Simonffy-utca 2. Városi bérháza, h usáru csarnokkal szemben.

A Nessi-ügyet is bizvást hátrahagyhatjuk, mert amit érvekben pro és contra el lehet mondani, azzal már kirukkoltak és aki eddig nem jutott elhatározáshoz, az ezután sem fog magának véleményt alkotni.

A bizottságokban ellenben szorgalmasan dolgoznak, ott nincs nyílt és leplezett obstrukció, ott még van értékük az érveknek. A közigazgatási-bizottságban letárgyalták azokat a törvényjavaslatokat, melyeknek az a céljuk, hogy a kivándorlási égető kérdését amily jól csak lehet, megoldják.

Szell Kálmán miniszterelnök védte a javaslatokat, de nem zárkozott el a módosítások elől sem, ha azok a javaslatok javára szolgáltak, jöttek legyen akár jobbról, akár balról.

Még érdekesebb volt a tanácskozás a pénzügyi-bizottságban, hol a kereskedelemügyi minisztérium költségvetését tárgyalták. Itt főleg Neményi Ambrus, a szabadelpártúnak ez a szorgalmas tagja volt az, ki a formában előkelő mérték-tartással, nagy nyomatékkal kelt a kereskedelem, az ipar, valamint az állami pénzügyek érdekeinek védelmére.

Beszédében visszatükrözöttek azok a gondolatai, melyeket más helyen bővebben kifejtett, de amelyek megérdemelnék, hogy annyszor és addig terjesszék őket, míg az egész társadalmat át nem hatják.

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter válaszában főleg Neményi fejtegetéseivel foglalkozott is és azt a legszélesebb körökre fontos nyilatkozatot tette, hogy az áruszállítás díjainak felemelése egyelőre nincs kilátásba véve.

Jól tudja a miniszter, hogy az államvasutak nem azért vannak, hogy kizárólag és első sorban fiskális érdekeknek szolgáljanak és a gazdasági célokat, Láng mindenkor szeme előtt tartja.

Egyéb nyilatkozatai is osztatlan helyesléssel találkoztak és a vita további folyamán bizonyynyal gyakrabban is élni fog az alkalommal, hogy széles tárcája felől nyilatkozzék.

Láng Lajos a legsúlyosabb depresszió idején lépett a kereskedelemügyi minisztérium élére. A takarékosági tekintetek minden más tekinteteket háttérbe szorítottak — de becsüvére, hogy az országnak használjon, valamint nagy tudása, munkakedve és nagy tehetsége minden akadályon győzelmesen át fogják őt segíteni s lehetővé teszik neki, hogy a korlátoltabb eszközökkel is jól műveljen.

Azért tehát igen t. ellenzék, elég volt a sok beszédből, most már *dologra!*

Az obstrukció.

— Saját tudósítónktól. —

— nov. 25.

A képviselőházban még mindig szakadatlanul tolyk a Nessi-vita, mintha soha véget érni nem akarna. A függetlenségi párt ugyan nyíltan tagadja, hogy obstrukciót csinálna az indemniti miatt, de a burkolt obstrukciót a függetlenségi párt sem tagadja. Ebben a politikai helyzetben, a midőn az indemniti általános tárgyalásához is még hatan vannak feliratkozva, a fővárosi munkatársunk megkérdezte a függetlenségi pártnak egyik tekintélyes tagját a felől, mi a párt szándéka? Az illető ezeket mondotta:

— Pártunk — kimondott határozat szerint — nem fogja megakadályozni az indemniti javaslatnak idején való törvényre jutását, habár nem tagadom, hogy voltak egyesek, akik erre is hajlandók voltak a civilista és a véderő emelése miatt. Az indemniti vita mégis legkésőbb december első napjaiban véget ér. A függetlenségi párt minden erejét a véderővitára tartja fenn.

Arra a kérdésemre, hogy vajjon obstrukcióra készül-e a párt, az illető politikus igen óvatosan válaszolt. Nem tartja kizártnak azonban, hogy az információ alapján konstataálni lehet, hogy januárban és februárban zajos parlamenti ülésekre van kilátás, annál is inkább, mert a civilista emeléséről szóló törvényjavaslat is ekkor kerül tárgyalás alá.

Ennek kapcsán nincs kizárva az sem, hogy a kormány a házat kora tavasszal feloszlatja.

— Haragudni! Én csak szomorú vagyok. Miért titkolja, miért röstelli a dolgot? Jogtalanok és szégyenletesnek tartja, hogy a feleségem lesz?

— Látja, hogy mégis haragszik, különben nem volna ennyire igazságtalan. Tudja, hogy szeretem . . . de hát a lányom . . . Istenem nem érti, hogy végtelenül kínos lesz erről a dologról beszélni vele? . . .

Könnyek csillogtak kék szemében és Csermák már nagyon megbánta előbbi kitörését.

— Nézze milyen esodálatos szép, szeptemberi nap! Olyan mintha tavasz lenne. A fák földek, nem látszik rajtuk a hervadás s a nap olyan hathatóan süt, mint májusban. En azt hiszem, édesem, hogy a kalendáriumesinálók tévednek, most tavasz van.

— Nem; hanem az Uristen könyörületes, újra tavaszt adott nekünk, a mi kedvünkért.

— Miután az elsőt nem ismerhettük meg.

Elkomolyodva ültek le egy padra. A liget most a maga esöndjében és elhagyottságában búbajosán szép volt. Teljesen egyedül voltak e esoda szép, napfénytől, derültől sugárzó délelőttön. A férfi az asszony kezét fogta . . .

— Nézd, hiszen nem is volna olyan nagy esoda. Az Uristen mindenható, bölcs, igazságos, de mindennek fölé az igazságos. Ő tudja, hogy össze volt forrva a

szívük s tudja, hogy el kellett szakadnunk egymástól saját hibákon kívül. Elmúlt a tavasz, elmúlt a nyár felettünk és azt hittük, hogy immár teljesen beborult az ég. Végre eltelik így is az élet, lemondásban, kötelességeink becsületes teljesítésében, örömtelenül. Lehajtottuk a fejünket és megtiltottuk szívünknek, hogy dobogjon. Nem tudom mit gondoltál te a hosszú, sivar évek alatt? Nekem csak az járt eszembe, hogy sokan járják még velem ezt az örömtelen utat, kik jobbak, különbek nálam. És vak önzésemben nem gondoltam arra, hogy te jobb, nemesebb, kiválóbb vagy minden földi lénynél s az Ur bizonyára esodát fog tenni kedvedért, ha eljön az ideje.

Az asszony mosolyogni akart, de könnyes volt a szeme.

— Hallgasson, úgy beszél, mint egy fiatal diák,

— Hát mi vagyok én? Fiatal diák, ki szerelmet vall az ideáljának, emlékezel még? Akkor is ültünk egymás mellett azt mondtunk: örökké, örökké! . . . És látod, nem mondtunk hazugságot. Megint azok vagyunk, a kik husz évvel ezelőtt. Az Uristen esodát tett érted, szerelmünkért. Ifjak vagyunk, boldogok, szerelmesek . . . Miénk a tavasz, a mámoros búbajos tavasz . . .

Magához akartaszorítani az asszonyt, de az gyöngéden elhúzódott mellőle. Őri asszony létére, az örült szívdobogás mellett is megőrizte józan esztét.

— Pál hagyja el ne legyen gyermek. Meglát valaki bennünket. Örökre nevetségessé teszük magunkat. A ligetben csókolózni . . .

Már kacagott a mondat végén és kacagásának vidám csöngése kijózanította a férfit.

— Igaza van. Neveletlen vagyok, mint egy kócos diák. De szép is a tavasz be jó is a fiatalnak, neveletlennek, rakoncátlanoknak lenni.

Bánné fejével bölintött és mosolyogva nézte a nap fénylő korongját. Valami irigy felhő eltakarta az izzó égitest közepét s az asszony arca elborult.

— Nézze, Pál, nézze . . .

Csermák odanézett s neki is szomorú lett a tekintete. Az az ostoba felhő egészen sötét leplébe takarta a diadalmas ragyogó napot. Csak fátyolozottan, halványan tört elő egy-egy sugára, annak nem volt már fénye, ereje . . . És ebben a bánatos, me törtvilágításban másnak látszottak a fák, a levegő, az egész tájék. Mintha különös, misztikus köd ereszkedett volna le az égből, annak az erős, átható napnak elmúltával megváltoztak a tárgyak körvonalai. A fák csüggedten bocsátották le galyaikat s mintha halk, zizegő neszhallatszótt volna a hátuk mögött, talán száraz hervadt levelek, hullnak a földre . . .

Nem mertek egymásra nézni, csak mikor hirtelen kemény különös szél bugett el mellettük. Mi volt ez? Különös,

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 25.

A függetlenségi párt denikve semmivel sincs megelégedve. Most, hogy az obstrukcióhoz minél közelebb légyen, azon töri a fójét, hátha a Nessi-ügy véget ér, mi lesz akkor? Mivel lehet meggátolni az indemnitati megszavazását?

Többen aztán kitalálták, jó lesz egy kis házi vitát csinálni.

— Nosza Béla fiam, — biztatták az öregek Kubik Bélát, — kérj egy kis zárt ülést a cug miatt. Nagy a cug!

— Csak az kell? Az a legkevesebb. Nem is volt rest és a napirend előtt ki is eszközölte a zárt ülést a házi mizériák elintézése címén.

A vitát a Nessi ügyben Vázsonyi Vilmos kezdte meg és ügyeskedésével furfangos beszédbeosztásával sikerült is neki a szélbal rokonszenvét visszanyerni, sőt beszéde végével korrendum dictu — még meg is tapsolta, meg is éljenezte.

Bartha Miklós beszélt ezután nagy fontoskodással, de igazán vajmi keveset mondott érdemlegeset ma Miklós Mester.

A vitát ma is érdekes, telt karzat hallgatta. A hölgyek érdeklődése lakadatlan, képesek levest, férjet, csapat, papot felejtve délutáni kettőig itt politizálni és mondja még valaki, hogy a politika nem mételyez.

Részletes tudósításunk itt következik:

metsző bugás halatszott a levegőáramlatba a ki már töltött szeptembert pusztán vagy falun, az ismeri jól: ez az őszi szél. A legragyogóbb, legderültebb napon hirtelen ott zug fülünk mellett és mi össze-rezenünk. Még sut a nap, még nyílnak a virágok, még fölöttünk az enyhe derült ég és körülünk a színes zöld virág, de azért mi tudjuk, hogy most ebben a pillanatban, halt meg az örömteli nyár. Ebben a bugó, megtört sóhajtásban benne van a sárguló falevelek, a hervadó virágok bucsuszava, a dermedni készülő föld panaszos siralma, az egész színes, forró, szerelmes életnek utolsó lüktetése.

A férfi fölállt és begombolta kabátját, az asszony befogódzott karjába és megindultak. Maguk sem tudták miért, de olyan fáradtan lépkedtek. Ime a nap már megint kisütött s diadalmas, tüzes nyakárs megint fölbredt, vidám lett minden, dz ők nem néztek többé vissza fáradtan, elgondolkozva mentek egymás mellett.

Csak otthon, az Andrássy-uti bérkaszárnya előtt szólalt meg Bánné:

— Csak egy tavasz van egy éven, Pál s az Uristen nem tesz csodákat.

— Igaza van. A mi májusunk elmúlt visszahozhatatlanul. De ha ősszel is, ha szomorúan is, szeretni fogjuk egymást ugy-e?

Az asszony könnyes szemmel bölintott, a: szó nélkül fordult be a lépcsőházba.

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, báró Fejérváry Géza, Plósz Sándor, Cseh Ervin.

Elnök az ülést fél 11-kor nyitja meg.

A napirend előtt Kubik Béla kérdezi az elnököt, hogy mikor intézkedik a képviselőház házi mizériáinak megszüntetése tárgyában.

Elnök kijelenti, hogy a Nessi-ügy befejezése után zárt ülést fog egybehívni ebben a tárgyban. (Helyeslés.)

Következett a napirend:

A Nessi-ügy.

Vázsonyi Vilmos: A jelen vitában Plósz Sándor igazságügyminiszter, mint európai híri büntető és váltójogász szólalt fel és a kormány részéről még csak Fejérváry beszélt: a katoná. Holott a miniszterelnököt akarta volna hallani, a közjogászt, aki eddig mélységesen hallgatott. Így tehát kénytelen Plósz beszédével foglalkozni. Akkor, a midőn Plósz felosztotta a mentelmi jogot, holt jogot állított fel, holott itt szokásjogról van szó. A mentelmi jog él, tágul és fejlődik, mint minden mai jog. Hiszen még a büntető kötet is fejlődik. Epen ezért meddőnek tartja Vészi József és Beöthy Akos tegnapi angol vitáját. Mert az angol mentelmi jog egyre változik, a szerint, a mint a képviselőház azt jónak látja tágitani, vagy szűkíteni. Némelyek azt állítják, hogy a mentelmi jog kodifikálva van. Dehogyan is van kodifikálva. Hiszen akkor könnyebb volna most eligazodni.

Magával a kérdéssel foglalkozva, egyáltalán nem tartja diszkvalifikáiónak a katonai becsületbiróság döntését. (Helyeslés a szélbalon.) Ha Nessit megfosztják tiszti rangjától, époly tisztelt alaknak tartja, mint most. (Helyeslés.)

A kérdés tekintetében eltér a függetlenségi párttól. Mert ő ellentétben velők, a mai gyakorlat és szokás alapján nem tartja eddig még megsértettnek Nessi Pál mentelmi jogát. Csak akkor látná megsértettnek, ha a megindított eljárást folytatnák Nessi ellen. Mert ez világos zaklatás és politikai üldözés volna. (Helyeslés a szélbalon.) Maga az idézés még nem sértés, de ha megfosztják rangjától Nessit e politikai okokból, az a legrappánsabb megsértése a mentelmi jognak. (Tetszés.) Ő utasítatni szeretni a honvédelmi minisztert, hogy Nessi ellen szüntesse be az eljárást.

Hódossyval szemben ismerteti Kleben ezred történetét. Vince hadnagyot a főrendiházban mondott beszédeért Barkó generális kérdőre vonta, de az ezred rámutatva a gyűlevész osztrák katoná nép rágalmazásaira, Vince hadnagy büntetlenségének biztosítását követelte és Barkó generális ki is jelentette, hogy nem büntetik meg Vincét. Ha ma írna egy ezred olyan levelet, mint akkor a Kleben ezred a generálisnak a legnagyobb fegyelmi vétségnek tekintenek.

A főrendiháznak fegyelmi ügyben való mentelmi joga kétségtelen és a néppárti tunonyival szemben nemesak a hivatalnokok és a katonatisztek mentelmi jogát biztosítaná fegyelmi ügyekben, hanem a katolikus egyháznagyokét is. (Tetszés.)

A honvédelmi miniszternek figyelmébe ajánlja, hogy az elkeserített katonatisztek közül miként az egykori Lackovics csak összeesküvők avagy martírok lehetnek, de sohasem lehetnek hü és jó katonák. (Tetszés a szélbalon.)

De a katonai hatalom mindég érvényesülni akart a polgári hatalom felett. A szoldateszka göggyével még a szabadságharcban is találkozunk. Hiszen Görgey fenyegetése Kossuth Lajos ellen mi volt egyéb, mint a katonai hatalom pófteszkedésének? (Zajos tetszés a szélbalon.)

Ne kis dolgokban védjük a mentelmi jogot, — ugymond — hanem ott és akkor, a midőn a hatalommal állunk szemben, mert az alkotmányos kötelességünk.

Ha Nessi ellen folytatják az eljárást, az sérelme lesz az egész országnak. Mert a tartalékos tiszték arany kardbajtja nem volt egyéb, az ifjuságra akasztott cifra szájkosárnál (Elénk tetszés a szélbalon.) Arra kéri a házat, ne adja ki a kezéből a mentelmi jogot, mert különben arcához csapják. (Eljenzés a szélbalon. Többen üdvözlik.)

Bartha Miklós lehetlenségnek tartja az igazságügyminiszter fejtegetéseit a mentelmi jogról. Mi az az abszolút mentelmi jog?

Gajáry Géza: Visontai is mondta.

Bartha: Nem ismer más mentelmi jogot, mint azt, a mely a képviselő szabadszólási és cselekvési szabadságát védi. Nem ért egyet sem a többség, sem a kisebbség véleményével, hanem teljesen egyetért Vázsonyival a ki a Nessi ügyben a további eljárást tartja a mentelmi jog sérelmének. Nem a képviselő büntetlenségét akarja biztosítani, hanem a képviselő függetlenségét és teljes szabadságát. (Tetszés balról.)

Erről többen azt tartják, hogy rendkívül megtágítaná a mentelmi jogot. Kiváncsi volt a magyarázatra, de az oly annyira halovány volt, hogy még foglalkozni is alig érdemes vele. Allami hatalmunk nagy mértékben csonka és sötét hagyományok ugy katonai, mint udvari körökből könnyen rárehezednek az országra és az államra. Ezekkel szemben kell nekünk biztosítanunk szabadságunkat és cselekvési jogunkat. A hatalommal szemben a multban mindig szükségünk volt a védelemre és — sajnos — a jövőben sem vagyunk biztosítva a belső hatalmasságok ellen.

Bartha folytatól az azt mondja, hogy tartalékos tiszt képviselőnek kötelessége felviigósítani a nemzetet, milyen sérelem esik rajta a katonaságnál. (Nagy zaj a szélbalon. Tetszés.)

Fejérváry miniszter: És demonstrálnia kell! (Nagy zaj.)

Rákossi: Igenis kell! Kötelessége!

Bartha: Persze, hogy kötelessége! A miniszter ur is demonstrál Temesvárt, ha banketten beszédet mond.

Fejérváry: De nem bujtogatok. (Nagy derűtség.)

Bartha végül határozati javaslatot nyújt be, a melyben utasítani kéri a Házat, illetve Fejérváry minisztert, hogy a honvédség kérje ki a Háztól Nessi Pált. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Szünet után

Endrey Gyula a bizottság javaslata ellen beszél.

Endrey után

Thaly Kálmán felszólalására Széll Kálmán hozzájárul ahhoz, hogy holnap a nemzeti muzeum száz éves ünnepe miatt ülés ne legyen.

Pichler kéri a mentelmi ügyek tárgyalását.

Elnök feleli, hogy a jelen ügyek után a Nessi-vitát csütörtökön folytatják.

KÖZIGAZGATÁS.

Városi közgyűlés napján.

A ma d. u. 3 órakor kezdetét vevő városi közgyűlés a képkiallítás miatt kivételesen nem a város székházában, hanem Hajdúvármegye tanácstermében lesz. E körülményre ismételve figyelmeztetjük a szabadelvű párthoz tartozó bizottsági tagokat, kiket arra is kérünk, legyenek kitartók a közgyűléseken és hozzanak kis áldozatot a közügyeknek. Szolgáljon buzdító például az ellenzék magatartása, mely jöllehet kétségtelen kisebbségben van, minden közgyűlésen pontosan megjelenik és végig kitart s szándékát sokszor keresztülviszi.

A közigazgatási bizottsági tagok választása a jelen közgyűlésről elmarad és azt egyéb bizottsági választásokkal együtt a jövő hóban tartandó rendes közgyűlés napirendjére tűzik ki.

Egyébiránt közigazgatási bizottságunk tiz választott tagja közül most nem jönnek választás alá öten és pedig: *Sesztina Lajos, dr., Popper Alajos, Lengyel Imre, Márk Endre és Szilágyi Imre.* Ellenben a bizottság másik fele 1903. és 1904-re a decemberi közgyűlésen újból választandó. Ezek pedig a következők: *Nemes Kálmán, dr. Kola János, Zádor Lajos, Horváth István és Pálfi Gábor.*

× **Közgyűlési előértekezlet.** Nevezetes és fölötté tanulságos értekezletet tartottak tegnap este a városi törvényhatósági bizottság szabadelvűpárti tagjai. — Rendkívül nagy számmal gyűltek össze és az értekezleten megjelentek a közgyűlési tárgysorozat előadói is, akik alaposan, részletesen ismertették a tárgysorozat nevezetesebb ügyeit. Az értekezlet minden kérdésben felvilágosítást kapott és abba a helyzetbe jutott, hogy azok is, akik a város különféle bizottsági tárgyalásain részt nem vehettek, előzetesen a legapróbb részletekig megismerhették a közgyűlés napirendjére kitűzött ügyeket. Azt hisszük fölőleges rámutatnunk, hogy a város javának előmozdítása, a legszebb polgári kötelesség komoly, lelkiismeretes teljesíthetése érdekében ez milyen nagyfontosságú dolog. Örvendünk, hogy a szabadelvűpárt tagjai egyenként és összesen a köz javára való munkálkodást ilyen értelemben fogják fel. Az erőknél ilyen arányba terelése s egyesítése Debrecen város közigazgatási életműködésében csak áldásos eredményeket teremthet.

× **A decemberi rendes közgyűlés.** Azok a híresztelések, hogy a ma kezdődő városi közgyűlésen kívül a tisztújító közgyűlésig nem lesz több közgyűlés, nem felelnek meg a valóságnak. A város ugyanis minden hónapban tart rendes közgyűlést; minélfogva természetesen decemberben is fog tartani. Még pedig a decemberi közgyűlés a december 22-ikére

kitűzött tisztújító közgyűlés előtt lesz. Valószínű, hogy a főispán és a polgármester megállapodása alapján a decemberi rendes közgyűlést december 17-én tartják meg.

× **Az ujonclétszám felemelése ellen.** Szatmár városa az ujonclétszám felemelését követelő törvényjavaslat ellen határozatot hozott s a felemelés ellen felirt a képviselő házhoz. Ezt a feliratot pártolás és hasonszellemű határozathozatala céljából megküldte az összes törvényhatóságoknak s tegnap érkezett meg az átirat Debrecen városához s Hajdúvármegyéhez is. Ebben a dologban azonban már e mai közgyűlésen nem határozhatnak a városatyák, mert nincs a tárgysorozatban.

H I R E K.

N a p l ó.

Műkiállítás a városházán. — Nyitva mindennap délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Nov. 26. A Hortobágy próbaöntözése tárgyában kiküldött bizottság ülése d. e. 11 órakor (Kis terem)

Nov. 26. D. u. 3 ó. Városi rendes közgyűlés.

Nov. 27. Sétahangverseny a városháza nagytermében, a képkiallításon.

Nov. 30. Protestáns-estély d. u. 5 órakor a főiskola dísztermében.

Nov. 30. A h. nánási vasut részvénytársaság gyűlése d. e. 9 órakor, a városházán.

Dec. 7. A Petőfi-dalkör rendkívüli közgyűlése, az egyet helyiségében.

Dec. 22 Városi tisztújító közgyűlés.

* **Pekár Gyula Debrecenben.** A Csokonai-Kör még december első felében megtartja második felolvasó ülést. Ez alkalomból egyik legjobb fiatal novellistánk lesz a Csokonai-Körnek vendége, *Pekár Gyula*, a Kisfaludy- és Petőfi-társaság tagja, a ki, mint debreceni születésű, de tőlünk rég elszakadt író maga kívánczolt a debreceni művelt közönnyel megismerkedni. *Pekár Gyula* neve már magában elég biztosíték a felolvasó est sikerére nézve, de a programban valószínű helyet foglal egy tudományos felolvasás, melyet dr. *Pröhle Vilmos* nyiregyházi tanár, a kiváló nyelvtelenség fog tartani ázsiai Oroszországban, *Baskiriában* tett utjáról.

* **Személyi hír.** *Erdélyi István* rendőrfogalmazó szabadságidejének eltöltése után tegnap elfoglalta hivatalát a rendőrségi bünygyi kihágási osztályánál.

* **A kamarák és a kereskedelmi szakbiróságok.** E hónap 28-án, pénteken, a budapesti kamara helyiségében s *Láncy Leo* elnökle alatt tanácskozára gyűlnek össze a hazai kereskedelmi és iparkamarák, hogy az utolsó órában is felemeljék szavukat a parlament jogügyi bizottságának azon állásfoglalása ellen, melylyel a kereskedelmi bíróságoknak s nevezetesen e bíróságokba bevont kereskedelmi ülnökök intézményének az új perrendtartásból való kihagyását célozzák. A debreceni kamarát ezen a tanács-

kozáson *Szabó Kálmán* elnök és *Szávay Gyula* titkár képviselik.

* **Inger Szolimán elutazása.** *Inger Szolimán* somáli emir, aki hosszabb időt töltött most Budapesten, a jövő hét elején visszaindul Szomaliba. Európai utazásával most sem ért célt. A nyár elején Angliában tartózkodott s tárgyalásokat folytatott az angol külügyi kormányfővel a végből, hogy ezt az 1853-iki nemzetközi egyezménynek, amely a somáli földet semleges területnek anklaráltta — önkéntes respektálásra bírja. Határozatlan feleletet kapott az angol illetékes körökben s alighogy, e miatt, a tárgyalások megszakadtak, az angolok támadólag léptek föl a somaliak ellen. *Inger Szolimán* hétről-hétre kapott újabb időkben értesítést Szomaliból s ezek az értesítések mind arról tanuskodnak, hogy az angolok sokkal nagyobb vereséget szenvedtek, mint amekkorát hivatalosan beismertek. A mi természetesen még kevesebb reményt nyújt a békességre. Londonból *Inger Szolimán* Budapestre jött, részben, hogy — a mint már jeleztük is — családi ügyekben intézkedjen, másrészt pedig azért, hogy Szomalinak Magyarországon piacot teremtsen, — ami együtt járt volna azzal, hogy magyar ipari cikkeknek még Szomaliban biztosítsanak piacot. Ehez azonban nagy összeg kellett volna és mindenek felett vállalkozási kedv, de ezt Budapesten hiába keresték. *Inger Szolimán* most francia pénzeszoportot szervez vállalkozásának megvalósítására.

* **Házasság.** *Fremda Béla* margittai nagyiparos tegnap esküdtött örök hűséget *Sas Mária*nak, *Sas József* h. pályi gőzmalom tulajdonos bájos leányának. Az anyakönyvi kötést *Oláh Miklós* anyakönyvvezető végezte, mely után a népnép ebédre gyűlt össze a margit fürdő dísztermében.

* **Az ipart. betegs. egyesület igazgatósági ülése.** A megalakult ipartestületi betegsegélyező-egyesület igazgatósága ma este fél 9 órakor az ipartestület kis tanácstermében gyűlést tart. Tekintettel arra, hogy ezen az első gyűlésen rendkívül fontos szervezkedési és belügyek kerülnek tárgyalás alá, a gyűlésre ez uton is felhívja az elnökség az igazgatósági tagok figyelmét.

* **A népkonyha megnyitása.** A városi népkonyhát december hó 14-én fogja megnyitni a nőegylet, mely a népkonyha vezetését magára vállalta. A megnyitásra, mely bizonyos ünnepek közt fog lefolyni tegnap hívta meg a nőegylet elnöksége a városi tanácsot, mely küldöttségileg fogja képviseltetni magát a megnyitáson.

* **Temetés.** *Szuppiny Ödönt*, a debreceni kir. állategészségügyi felügyelőt tegnapelőtt temették általános részvét mellett. A temetésen az elhunyt iránt érzett általános részvét óriási mértékben nyilvánkozott meg s koszorút küldtek a ravatalra a kerület valamennyi vármegyéi. A földmívelésügyi minisztérium képviselőjében *Kurtz Ferenc* felügyelő volt jelen a temetésen, melyen ott voltak még *Trombitás Ignác*, *Lovag Leidl Emil* kir. állatorvos, dr. *K. Tóth Mihály*, dr. *Bruckner Ernő*, *Slencoel Lajos* főellenőr s a város előkelő nagyszámában képviseltetve.

* **Száz éves asszony halála.** Sőt több is volt egy pár évvel száz évesnél özv. *Wolf Abrahámné*, *Lichtblau Albert* önkéntesi tanfolyam igazgatójának a nagy-

anyja, aki *Kossuth* Lajost személyesen ismerte. Még az 1700-as évek utolsó éveiben született öz. *Wolfné*, aki tegnap halt meg. Temetése ma délután 3 órakor lesz az Arany János utcai gyászháztól.

* **Halálozások.** Tegnap nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: Csóka Ilon ev. ref. 4 napos, öz. Tóke Istvánné róm. kath. 61 éves. Bánóczy Alajos róm. kath. 49 éves, Vanicskó Sándor róm. kath. 6 éves, öz. Hojsza Józsefné ev. ref. 66 éves, öz. Wolf Ábrahámné izr. 101 éves.

* **A debreceni pékek gyűlése.** A pék iparosok és segédek tegnap délután 4 órakor gyűlést tartottak az ipartestület helyiségében, melyen megvitatták a kereskedelmi miniszternek a pékek vasárnapi munkaszünetre tárgyában kibocsátott rendeletét. E rendeletben a miniszter a pék munkások részére havonként egy egész, vagy két hetenként 2 fél vasárnapot biztosít szünnapul.

A gyűlésen jelenlevő pék munkások kívánatosnak és életbeléptetőnek mondták a rendeletet, mit legmelegebben üdvözöltek. Ezzel ellentétben a munkaadók kivihetetlennek és károsnak jelezték, mert Debrecen városában szakértő, eredményesen alkalmazható kisegítő segédeket nem lehet kapni s a szünnap behozatalával a közönség hétfőn nem kap friss péksüteményt. Mindkét véleményt az ipartestület előjárósága elé terjesztette a gyűlés s az fog véleményes jelentést tenni a kereskedelmi miniszterhez, arra nézve, hogy a szünnapra vonatkozó rendelet Debrecenre nézve foganatosítsa vagy pedig hatályon kívül helyezze.

* **A Petőfi-dalkör ülése.** A Petőfi-dalkör, melynek élén *Komlóssy* Artur városi főjegyző áll lépten-nyomon bizonyosságát adja annak, hogy hivatását jól tölti be. Beigazolta ezt tegnapi választmányi ülésén is, mikor jelentést tett *Komlóssy* Artur elnök a kör által rendezett *Kossuth* ereklye és képműállítás eredményéről. Kitűnt ekkor, hogy a kiállítás tiszta jövedelme 101 korona 81 fillér volt, melyet a kör hazafias célra, a március 15-iki alapra fog fordítani. A kör elhatározta ezen az ülésen, hogy december 7-én rendkívüli közgyűlést tart, melyen a megüresedett első alelnöki állást választás utján fogják betölteni. — Ugyancsak határozatilag kimondta az ülés, hogy az év utolsó napján *Szylveszter* estét rendez, melyre a meghívókat már december hó 10 ikétől kezdve kifogják bocsájtani.

* **Köszönetnyilvánítás.** Az Iparos Otthon disztermében rendezett *Kossuth* ereklyekiállítás tiszta jövedelmét tegnap adta át a rendezőség a Petőfi dalkör által kezelt *Március 15-iki alap* növelésére. A nemeslelkű adományért úgy az Iparos Otthon elnökségének, mint *Dávidházy* Kálmán rendező bizottsági elnöknek ez uton mond köszönetet a választmány nevében *Szentgyörgyi* József, a Petőfi dalkör pénztárosa.

* **Hírlapírók gyűlése.** A vidéki hírlapírók országos szövetsége debreceni tagjait *Szavay* Gyula a V. H. O. Sz. központi alelnöke e hó 27-én csütörtökön d. u. 2 órakor ülésre hívta össze az iparkamara hivatali helyiségébe: *Koncz* Akos t. b. városi tanácsos, a helyi választmány elnöke tisztelettel lemondván ez ülésen megbeszélés alá kerül az elnöki szék betöltésének kérdése is.

* **Gyermekek jótékonyága.** Előkelő fiatal leánykákból, akik nem akarják, hogy nevük nyilvánosságra kerüljön, egy műkedvelő társaság alakult, melynek tagjai a *Szent Anna* u. 40 szám alatt jól sikerült előadást rendeztek a mult vasárnap A tisztajövedelmet a kicsinyek a felállítandó siketnéma ház javára fordították s be szolgáltatták *Oláh* Károlyhoz.

* **Az ipartestület karácsonyi kiállítása.** A debreceni ipartestület karácsonykor iparkiállítást rendez, a melyen befogja mutatni a debreceni ipartermékeket. Hogy pedig a törekvő iparos segédeket és tanoncokat megjutalmazhassa, tárgysorsjátékot rendez, a melyen a kiállítás tárgyait fogják kisorsolni. A sorsjáték megtartására engedélyt kért az ipartestület *Láng* Lajos minisztertől a ki tegnap leérkezett rendeletében megengedte a sorsjátékot.

* **Összeeggett gyermek.** Csege községből szükszavú távirat érkezett a debreceni főszolgabíróhoz, melyben jelentik, hogy *Vaasi* Márton gazdálkodó hat éves *Lidia* leánykája összeeggett és meghalt. — A vizsgálatot megindították az irányban, hogy a szerencsétlen kis leány nem gondatlanság áldozata-e.

* **A nagycserei termés eladása.** A város tulajdonát képező Nagycsere ez idei zöldségtermését, rozst, tengerit stb. e hó 28-án fogják eladni a nagycserei vásárszakra. A vásár iránt gazdaközönségünk körében nagy az érdeklődés.

* **Egy uri leány regénye.** A regényt ugyan nem lehet kihámozni abból a szürke hivatalos jelentésből, mely tegnap érkezett Aradról a debreceni rendőrség bünyügyi osztályához, de egy kis képző tehetség, egy kis tapasztalat és ki-ki előtt tisztán állhat a történet, úgy, a mint megtörtént. A jelentés csak annyit mond, hogy *Schön* Janka 18 éves szép fiatal leány, akinek a haja szőke, a szeme kék, 1200 korona eltulajdonítása után megszökött. Debrecenben is keresik, mert hátha ide szökött.

* **Új vadásztársaság.** A hajdu-nánási *Nimródok* vadásztársulatot alakítanak. Már el is készítették a megalakítandó egyület alapszabályait s tegnap terjesztették fel az alispáni hivatal utján a miniszterhez megerősítés végett.

* **Utazás a libapelyhet körül.** *Schvare* Dávid tiszafüredi kereskedő hazafelé igyekezett a debreceni vásárról s a debreceni határban elveszett kocsijáról egy dunyha huzat, melybe 130 - 140 koronát érő libapelyhet volt begyömöszölve. A veszteségről jelentés tett a csendőrségnek, mely kiderítette, hogy a libapelyhet *Vince* Istvánné találta meg, ki utközben átadta *Trungsi* András egykei lakosnak, hogy azt kocsiján hazaszállítsa és mint talált tárgyat, átadja a csendőrségnek. *Trungel* András és hozzátartozói azt vallották kihallgatásuk alkalmával, hogy a libapelyhet átadták egy szembejövő zsidó embernek, ki tudakozódott a toll irányában, — *Schvare* Dávid pedig tagadja, hogy ő elvesztett jószágát *Trungel*ektől visszakapta volna. A zavaros ügyet a csendőrség feljelentette a kir. járásbíróhoz.

* **Mikor a harmadik — sir.** Azt mondják, hogy mikor két ember veszekszik, a harmadik sir. Ez azonban nem minden esetben szokott megtörténni, a mit igazol *Monori* Ferenc alábbi esete is. *Osváth* Vilmos sültgesztenye árus sátra előtt ólalkodott *Tóth* János napszámos s olyan gyanusan viselkedett, hogy *Osváth* lopási szándékkal gyanusítván, felszólította a távozásra. Ekkor megbotránkozva kelt *Tóth* pártjára *Monori* Ferenc, aki azonban *Osváth* által úgy föbe kólintott egy bottal, hogy eszméletlenül terült el a földön. Az ügynek folytatása lesz a rendőrség előtt.

* **Három gyűrű története.** *Guttman* Dávidné *Verbócy*-utca 2. sz. alatti lakos panasolta tegnap a rendőrségen, hogy a piacon a pénztárcáját egy kis pénzzel és három aranygyűrűvel együtt ellopták a zsebéből. A gyűrűk egyike karika, a másik kettő sötét piros kőű volt. A rendőrség ebben az ügyben megindította a nyomozást.

* **Keresd az asszonyt.** Természetesen az asszonyt lovagiatlanság számba menő eljárás lenne keresni ez alkalommal. Ugy történt ugyanis a dolog, hogy *Kiss* Balázs uram Hevesvármegyéből, kellő hevesességgel bejött Debrecenbe s a Tizenháromváros-utcán meglátogatta *Juliáját* egész olyan formán, mint hasonló es adott esetekben a *Romeok* szokták. Az éjszakai történet talán örök titokban marad, ha egy létrát nem találnak az egyik kerítés mellett. És nincs is más az egész dologban, minthogy a létra tulajdonosát felszólítja a rendőrség, hogy jelentkezék a rendőrségen jogos tulajdona átvétele végett.

* **Szorítsuk ki, a mi idegen.** A belügyminiszter köriratban figyelmezteti — a keresk. min. közbevetésére — a hatóságokat, hogy a porcellánból készíthető egészségügyi cikkek ugymin köpőládák, kézi köpöcsészek, betegágytálak, szoba ürfazekak, klozet esészek, pissoir kagylók, műszertálcák hazánkban is készíthetnek. Tekintve azt, hogy az elősorolt cikkekben igen nagy a behozatal, erre azzal hívja fel az illetők figyelmét, hogy a szóban forgó cikkek hazai származását szállítóinak előírhatja. Együttal közli a miniszter, hogy a beszerzési forrásokra nézve a magy. kir. kereskedelmi muzeum igazgatósága (Budapest V., Váci-körút 32) készségeggel nyújt felvilágosítást.

* **Talált pénz.** E hó 24-én azok közül, akik a városi adópénztárnál adót fizettek, valaki 10 koronát elveszített. A pénz tulajdonosa a pénzt az adópénztárnál átvetheti.

* **Öngyilkossági kísérlet.** *Zsurka* Miklós 37 éves esigekerti lakos öngyilkossági szándékkal mellbeszurta magát egy konyhakéssel. Az erős ember mély sebével saját lábán ment be a kórházba, hol rögtön ápolás alá vették. Tettének okául a nyomort vallotta be. Sebe mély, de nem életveszélyes s pár heti gondos ápolás után ismét lábra fog állani.

* **Bezuzott kirakat.** *Kiss* Imre debreceni lakos holtrészegen ajtót tévesztett s bebottolt *Fülöp* Miklós homokkerti mészraktárába, hol minden áron pálinkát követelt. *Fülöp* Miklós a legjobb akarat mellett sem tudván pálinkát adni, kifelé tuszkolta az ittas embert, mire az olyan dühös lett, hogy botjával bevágta a kirakatot. — A házsárt *Kis* Imrét bekisérték a rendőrségre.

* **Beitta a teknő árát.** *Vass* Mihály csavargónak egy teknőt kellett volna *Klausz* Izidor lakására szállítani, de *Vass* Mihály egy üveg pálinkáért eladta a teknőt s beitta.

Kiadó lakások.

1.) A Hunyady-utczában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utczai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy üveges folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.

2.) A Deák Ferencz-utczában kiadó egy utczai szoba, konyha, pincze ez év Deczember hó 1-től. Havi bér 20 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a: **Kiadóhivatal.**

EGYHÁZ és ISKOLA.

Főiskolai hírek. A Főiskolai Magyar Irodalmi Önképző Társulat nagy érdeklődés mellett tartotta meg legutóbbi rendes közgyűlését. A gyűlés műsora változatos és érdekes volt. Kiss Pál Arany János Álom és való című gyönyörű költeményét szavalta el, utánna Makay Zsigmond adta elő meleg bensőséggel Abrányi Vándor madár című hazafias költeményét. Nagy Mihály joghallgató Pelsesőz meséje című elbeszélést olvasta fel nagy tetszéstől kísérve, végül Hajdu Péter hittanhallgató tartott érdekes felolvasást Végyváry debreceni lelkész életéről.

A főiskolai Hittanszaki Önképzőkör e hónap 26-án este fél 8 órakor gyűlést tart, melynek műsora a következő: Lajos Nándor hittanhallgató imádkozik, Kineses László hittanhallgató egyházi beszédet tart és végül Erdélyi Károly, a világjáró debreceni diák fog érdekes felolvasást tartani.

Református egyetemes konvent. Tegnap kezdte meg tárgyalásait az evangélikus református egyetemes konvent Budapesten a Lónyay-utcai református gimnázium disztermében, a gyűlésen jelen volt Debrecenből Kiss Aron ev. ref. püspök. Ima után az ülést Bánffy Dezső báró nyitotta meg. A konventen különböző iskolaügyi s egyház bizottsági jelentéseket bíráltak felül.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor:

Nov. 26. szerdán: *Két örömmal*, bohózat.
Nov. 27. csütörtökön: *Két örömmal*, bohózat.
Nov. 29. pénteken: *Csókon szerzett völegény*, énekes bohózat.

Nov. 29. szombaton: *Svihások*, daljáték.
Nov. 30. vasárnap: délután *Adám és Éva*, daljáték, este *Rezervisták*, énekes bohózat.

December 1. hétfőn Vörösmarty Mihály születésének évfordulója alkalmából: *Csongor és Tünde*, regés színjáték.

— **(Honty háza.)** Gondolom a robotmunkát már régen eltörölték és lám, az a játék, melylyel tegnap este a színészek magukat és Herczeg nemes szellemű

színművét agyon kiozzák, valóságos robotolás volt. Az előadás a debreceni színház legelemibb igényeit is sértő készületlenséggel vitte a darabot a szerencsére nagyon kiesi közönség elé! A szerepek nem tudása, az átabotázás oly rítkító volt, hogy egyes jeleneteket meg-megismételtek, mint a rossz diák a lecke mondatát, hogy a kihagyott, átugrott részek újra felvétele lehetségessé tegye a játék értelmes folytatását. Természetesen e mellett az emléképróbanál is siralmasabb botladozás mellett megesett, hogy például Pataki előbb aratott, azután szántott és Honthy Attila naplóját ugy emlegette, mint a melyben az elhunyt utolsó reményeit írta meg. A rendező meg az ügyelő talán a farsangi mulatságra gondolt, mikor a püspök halálát jelző mély hangú harang megkondulása helyett cigánykovácsok ütemre csilingelő kalapálását utánozta. Pedig azt a harangot előzetesen eleget emlegetik. A főszereplők közül dícséret illeti Sebestyén lelkés, színes, meleg játékát. Honthy Ida szerepét Menszáros Margit teljesen elejtette s ugy látszik egyáltalán nem értette meg. — Nyomat se láttuk annak ez izzó rajongásnak, melylyel a leány dícső atyja emlékének csügg. Menszáros hangja általában gyenge beteges, tegnap még nagy foku náthával is küzdött. De azért Honthy Ida szerepében balfelfogás oly mozdulatokat használni, mintha az a kisasszony pogácsát kínálna a vendégeknek vagy port készülné törölgetni. Szó sincs róla, az író nem akart takaros kis háziasszonyt, ügyes, dolgos leányzót rajzolni. A darab jelképes iránya, eszmei tartalma az álmodó Honthy Idában fejeződik ki. Ezt a szenvedelmes álmodót nem láttunk tegnap. A napló átadásának jelene rosszul is volt rendezve. Sem a rendezés, sem Menszáros játéka nem éreztette, hogy ekkor dől romba az álom világ. Az oly finom író mint Herczeg valóban több gondot és figyelmet érdemelne a debreceni színpadon.

— **(Csongor és Tünde.)** Hétfőn, december elsején Vörösmarty születésének százkettedik évforduló napján a költő regés színjátéka, *Csongor és Tünde* kerül színre. A társulat nagy gonddal készül erre az ünnepi előadásra, melyen megzendül Vörösmarty költői szárnyalású pompás nyelve, ez a magyar fülnek oly fölséges zene.

— **(Pályázat színműre.)** A Csokonai-Kör legközelebbi választmányi ülésén ismét szóba hozzák a színmű-pályázat hirdetésének tervét. A Csokonai-Kör ugyanis szeretné, ha Csokonai Vitéz Mihály emlékére oly színművet kapna, melyet méltán elő lehetne adni a Csokonai-ünnepen, minden évben november 17-én. A pályázatok azonban hasonlítanak az esőhöz. Eső után a gomba, — pályázatok nyomán a rossz színmű terem gombamódra.

IRODALOM.

(*) Rossz versek bírálata. Nem rég egy kis verskötetet küldtek be hozzánk, hogy bíráljuk. De nem volt semmi mondani valónk róla, hát elfeledtük, el is temettük a szürke névtelent. Most aztán egyik budapesti irodalmi lapban ezt a furesa bírálatot olvassuk a gyarló verskötetről:

A lapos, kifejezéstelen köznapi-ságok annyira leitmotivumokká váltak a mi házilag kezelt magánjellegű irodalmunknak, hogy el se bírnek képzelni kapaszkodó műíró-csemetét, ki ne avval keresné az eredetiség ólósó látszatát, hogy népszerű, házias ízű fogalmakkal, kifejezésekkel vesztegetni meg közönségét. Ha eltalálta egy műveletlen, éretlen libának stílusát, azt hiszi, művésziessen megalkotta egy bakfis képét. Ez a mai after-realizmus. Mutatóba im a kis epigramm, mely egy hihetetlenül léha bakfis-monolog mottójául szolgál:

A bakfis.

Tizenöt éves,
Egy kiesit kényes,
De nagyon édes.

Mondhatom, hogy a zsák meglegelte foltját. Ez a bírálat cseppet sem jobb a verseknél.

TAVIRATOK.

A király állapota.

Budapest, nov. 25. (*Saját tudósítónk távirata*) Bécsben ma remhírek terjedtek el a király állapotról. Budapestre is olyan híradások érkeztek, hogy a király veszedelmesen megbetegedett. — Ezzel szemben hivatalosan azt jelentik, hogy a király állapota folyton javul. Ma délután is íróasztalánál dolgozott.

Elítélt oláh izgató.

Kolozsvár, nov. 25. (*Saját tudósítónk távirata.*) Az esküdtszék ma hirdette ki az ítéletet a Pacatian ellen indított sajtópörben. Az esküdtszék három pontban marasztalta el Pacatiánt és pedig az 1858. I. és az 1868. XLIII. t.-c. ellen (unio ellen) engedetlenoégre való egyenes felhívás miatt, másodsor a nemzeti szín elleni gyűlöletre izgatás, harmadsor ugyancsak az említett két törvény kötelező erejének megtagadásában. A bíróság összbüntetésül nyole havi államfogházra, 400 korona mellékbüntetésre és 1986 korona perköltségre ítélte és elrendelte továbbá a lefoglalt könyvek elkobzását, de oly módon, hogy belőlük csupán az inkriminált részek tépendők ki. Pacatiánt azonnal letartóztatták, miután az 5000 korona biztosítékot nem tudta letenni.

Mangra Vazul vádja.

Temesvár, nov. 25. (Saját tudósítónk távirata.) Mauglás Manó aradi hírlapíró a Controlá temesvári lapban hevesen támadta Mangra Vazul püspököt, aki rágalmazás miatt vádat emelt a cikk szerzője ellen. Manglás a cikkben erkölcselenséggel, s az egyházvagyon megrövidítésével vádolta Mangrát. A törvényszék vádтанácsa mai ülésében Mangrát a váddal elutasította s az eljárást beszüntette. A vád képviselője a kir. táblához fellebbezett.

Krupp végrendelete.

Berlin, nov. 25. (Saját tudósítónk távirata.) Krupp végrendeletét hétfőn bontották fel. A gyáraknak az eddigi alakban való vezetése továbbra is biztosítva van.

Emberi fenevad.

Eszék, november 25. (Saját tudósítónktól.) Az itteni rendőrség letartóztatta Holusy Ilés 75 éves polgárembert, aki egy 8 éves gyermek ellen erkölcselen merényletet akart elkövetni.

Sztrájk Havannában.

New-York, nov. 24. Havannában általános sztrájk van. A közúti vasut kocsiját összezúzták és néhány vasuti alkalmazottat megsebesítettek. Az elnök palotája előtt tüntetés volt, a melyben egy rendőrkapitány és néhány rendőr megsebesült, két sztrájkolót pedig megölték. Más városrészekben több rendőrt és sztrájkolót megsebesítettek.

Gabonatözsde.

Budapest, november 24. (Saját tudósítónk távirata.) (Déli zárlat.) Buzakinálát mérsekelt, vételkedvkorlátolt Nyugodt irányzat mellett 28.000 métermázsra került forgalomba változatlan árákon. Egyéb gabona-nemek nyugodtak. Idő: hideg.

Buza októberre	0.00—00.
„ áprilisra	7.70—71.
Gabona áprilisra	0.00—00.
„ októberre	6.67—69.
Zab	6.37—38.
Tengeri májusra	5.78—89.
Repce	11.95—12.05.

Nyilt-tér.*)

Simon Jenő uradalmi gazdatiszt (Nagy Ida Kassa mellett) folyó hó 23. délelőtt a nyilt utcán egy védtelen nővel szemben oly galád magaviseletet tanúsított, hogy én őt elégtétel adásra szólítottam fel, ő a kihívást tudomásul vette, de nem intézkedett, sőt a városból hirtelen eltűnt, tehát megszökött. Igen sajnálom, hogy egy ilyen embertől akartam elégtételt venni, kinek nemtelen eljárásánál csak gyávasága nagyobb.

Midőn ezeket nyilvánosságra hozom, magam részéről az ügyet nevezett ural szemben befejezettnek tekintem s semmi nemű tárgyalásokba tovább nem bocsátkozom.

Mamuzich József.

* Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Regénycsarnok.**A PÁNDY-KISASSZONYOK.**

— Regény. —

Irta: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás 23

— Vártuk önt, ünnepélyesen vártuk önt, tisztelt izé, hogy' is hívják ur! — mondá a mama és fölemelte lorgnetjét. A mióta a kastélyban lakott mindig lorgnettel járt.

— Üljön le, tisztelt izé ur és adja elő szándékát.

Strahl Ede kissé megütközött ezen és mint afféle szokimondó ember, nem is titkolta csodálkozását.

— Bossánat, asszonyom, én Ilona kisasszonynak világosan megmondtam, miért jövök ki ide s ugy látom ön is igen jól tudja ezt; egyáltalán nem értem tehát, hogyan tartja lehetségesnek egy ily fontos családi ügy elintézését ennyi idegen előtt?

— Oh, kérem, ezek az urak éppen nem idegenek nálunk. Aliandó vendégei, jó barátai háznaknak; és mi — én és a leányom, Ilona — éppen az ő jelenlétükben akarjuk önnek megadni a választ, tisztelt izé ur.

— Strahl Ede mérnök, ha megengedi.

— Nos tehát, Strahl Ede mérnök ur, ha megengedi, ön nem de azért jött ki hozzánk, hogy megkérje egyik leányom, Ilona, kis- és nagy-pándi Pándy Ilona kezét? En pedig...

Strahl Ede világlátott ember volt. Míg a mama gunyos, tettetett komolyságával el nem képzelhető csufolódo hangon beszélt, észrevette, hogy az egész társaság ő rá függeszti, szemét és ő rajta mulat. Itt tehát nem veszik komolyan az ő szándékát, hanem a legilletlenebb módon, előre összebeszélve, neveltségessé akarják tenni az ő személyét.

És mint észrevette, hirtelen megszakította Pándyné beszédét.

— Nem, asszonyom, ön csalódik. Nekem eszem ágában sincs elvenni az ön tisztelt izé leányát. En egyszerűen csupán azért fogadtam el meghívásukat, mert mint idegen ember unatkoztam a székvárosunkban és itt megakartam ismerni egyelőkelő, művelt magyar uri családot otthonában, hogy alaposan fogalmam legyen róla. A külszin azonban ezuttal megcsalt, félre vezetett. Belátom, hogy rossz helyre tévedtem. Aláz'szolgája!

Ezzel sarkon fordult és otthagyta a tisztelt izé társaságot a faképnél. Egy pere mulva bérkocsija kirobogott a parkból.

A társaság mindenre inkább el volt készülve, mint erre.

A Pándy-kisasszonyokat és a mamájukat ette a mérég. Minő felsülés! Minő lefőzés! Alig bírtak szótfelelni, hogy elrejtsek zavarukat. És ők még a béna Adorjánt is oda tolatták kerekesszékén a nagy terebe, hogy a tréfa minél jobban sikerüljön.

Pándy Adorján eleinte ijedten nézgetett körül, mint a gyermek, a ki hirtelen sok ismeretlen arcot lát. Szemeit a levegőbe meresztette bambán, míg az alsó ajka egyre mozgott, mintha valamit mormolna.

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma szerdán, november 26-án:

Két örömnap.

Bohózat négy felvonásban.

Személyek:

Boross Vince	Krémer Jenő.
Berta, felesége	Ebergónyiné.
Böske, leányuk	Csige Ilonka.
Nyárádi Lőrinc	Palágyi Lajos.

Holnap csütörtökön november 27-én

Két örömnap

Bohózat.

PÉNZT!**Törlesztéses kölcsönöket**

és konvertálásokat a budapesti házakra és földbirtokra minden előzetes költség nélkül bármily összegig előnyös feltételek mellett szerez

Löwy Antal

István-tér 6.

Legnagyobb összekötés! Leggyorsabb lebonyolítás! Levélbeli megkeresések azonnal elintéztetnek vászabélyeg beküldése nélkül is.

Arverési hirdetmény.

A Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank közhírré teszi, hogy az 5441., 4961., 4137., 5524., 5575., 3303., 5411., 5589., 5376., 4624., 5862., 5844., 5776., 5778., 5201., 5447., 6000., 5590., 5503., 5570., 6068., 4072., 5898., 4451., 5698., 3962., 5628., 5629., 6098., 5725., 5389., 6015., 6124., 5678., 5980., 6130., 6131., 5502. és 5781. számú záloglevelek mellett fekvő, lejáratra ki nem váltott kézi zálogokra u. m. ékszerekre, ezüst neműekre, értékpapirokra f. 1902. évi december hó 9-ik napján ó. u. 3 órakor a debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank üzleti helyiségében Lestyán Adorján debreczeni kir. közjegyző közbenjöttével árverés fog tartatni.

Debreczeni Ipar és Keresk. Bank.

Pályázati hirdetmény.

Az ev. ref. főisk. gazdasági tanács 382.902—3. sz. végzése alapján a főiskola papir és írószer szükségletének 1903. évi jan. 1-től kezdődő szállítására pályázat hirdetetik.

Felhivatnak az érdekeltek, hogy erre vonatkozó ajánlataikat a főiskolai háznagy hivatalhoz f. évi december hó 5-ig nyujtsák be.

Debreczen, 1902. nov. 25.

Soós Lajos

főiskolai háznagy.

Uj női-divat üzlet.

Lovass és Ladányi selyem, vásznak és diszek nagy raktára,

Debreczen, Piacz-utca 7. szám. (Bika szaloda mellett.)

Tisztelettel tudatjuk a t. vevőközönséggel, hogy folyó hó 15-től

karácsonyi alkalmi vásárt (Occasiot)

rendezünk. Eladásra kerülnek a következő cikkek:

Jól mosható tennis flanelek mtr.	16 krtól	Férfi ingek, Pique és batist elővel	95 krtól
Mesó bársonyok válogatott színekben mtr.	70 krtól	Cretonok, flonelek és barchetek.	16 krtól
120 cm. gyapju kelmék divatos színekben mtr.	40 krtól	Meleg alsó ingek és nadrágok	70 krtól
Divatos selymek, Blousokra	90 krtól	Francia fűzők uj kivitelben	90 krtól

30 rőfös vég vászon női fehéreneműkre 4 frtól feljebb. Ágy- és asztal-terítők, abroszok, paplanok, színes fekete clott és posztó szoknyák meghatározott olesó árért adatnak el.

Kérjük a t. vevőinket, hogy olesó árainkról meggyőződni sziveskedjenek,

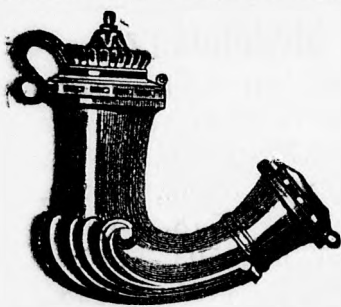
Tisztelettel

Lovass és Ladányi.

Külön felhívjuk t. vevőink figyelmét Zibeline Ecossais kelménkre, ami az általános izlést felülmulja 120 cm. széles, mtje 98 kr.

Kiadó lakás.

Egy butorozott udvari szoba kiadó — Péterfia 18. szám alatt.

Valódi tajték pipák és szipkák. Újdonságok szivar és pénztár-

czákból. Alkalmas ajándék tárgyak. Gyermekek játékok legjutányosabb árban beszerezhetők.

Szent-Királyi Tivadar

műipar áru üzletében.

Francia és magyar Cognakok.

Eredeti töltésű Angol rumok.

Van szerencsénk tudatni, hogy

az őszi és téli idényre

az összes csemege áruink megérkeztek. u. m.:

Déli gyümölcsök, páczolt kocsonyázott és olajba rakott halak, hideg felvágott különlegességek, prágai sonka, bécsi virsli, bel- és külföldi sajtok, uradalmi teavaj, orosz és karaván teák, tea sütemények stb., melyeket kiváló minőségű kávé és fűszer félékkel együtt a legolesőbb napi árakon ajánlunk.

Tisztelettel

Geréby Fülöp Utódai.

Kül- és belföldi Likőrök.

Kitünő asztali és pecsenyeborok, pezsgők.

NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS

a „PÁRISI DIVAT” áruházában

DEBRECZENBEN, a főtéren.

Diszitett női kalapok . . . . . 4 koronától feljebb.
Remek kivitelü selyem blous . . . . . 8 koronától feljebb.
Házi blouse . . . . . 2 koronától feljebb.
Eredeti modell darabok . . . . . félárban.

Szörme coliek és muffok.

Kabát prémmel Cloth béléssel 12 korona.

Sima kabát finom posztóból csinosan tűzve 16 korona.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.